

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

HEDEF EL HAŞİMİ Mİ, KERKÜK MÜ?

Mehmet KANCI

Blog No: 18
12.09.2012

Eylül'ün ilk 2 haftasında, Amerika Birleşik Devletleri ordusunun 2011 yılı sonunda bu ülkeden çekilmesinin ardından en kanlı terör dönemini yaşadı. Söz konusu şiddet dalgası, terörizmle suçlanan Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El Haşimi'nin gıyabında yargılandığı davada karar duruşmasının yapıldığı 9 Eylül Pazar günü zirve noktasına ulaştı. Ülkeyi bir tsunami gibi kuzeyden güneye kadar vuran terör saldırılarında 13 kent ve kasaba hedef alındı, askerleri ve sivilleri hedef alan, 21 bombalı ya da silahlı saldırı düzenlendi. Bu kez uzun süredir sükunetin hakim olduğu güneydeki Basra kenti de bu kan banyosundan muaf kalmadı. Gün bittiğinde resmi rakamlara göre 40'dan fazlası polis ve asker 92 kişi hayatını kaybetmiş, en az 360 kişi yaralanmıştı. ABD ordusunun çekilmesinin hemen ertesi gününde 20 Aralık 2011'de hakkında tutuklama kararı alınan Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı El Haşimi 2005-2011 yılları arasında düzenlenen 150 bombalı saldırı ve suikastten sorumlu tutuluyordu. Hakkında tutuklama kararı alınca önce Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'ne sığınan, ardından Katar üzerinden Türkiye'ye gelen El Haşimi ve Özel Kalem Müdürü Ahmed Kahtan hakkında idam cezası verildi. Temyiz yolu açık bırakılsa da Irak'taki mevcut adalet sistemini yakından gözlemleyenler, Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı'nın bu hakkını kullanma ihtimalinin gerçeklikten uzak olduğu görüşünde. Terör saldırılarının Irak'ın Sünni Cumhurbaşkanı Yardımcısı aleyhindeki kararın açıklandığı gün yaşanması ve çoğunlukla Şii'leri hedef alması, Irak'taki iktidar savaşının bir parçası olarak değerlendirildi. Peki, Irak'ın karşı karşıya kaldığı son terör süreci yalnızca El Haşimi davasıyla mı ilgili? Türkiye'deki ana akım medyada ve uluslararası basında yer bulmayan bazı haberlerin izini sürdüğümüzde karşımıza bize sunulandan daha farklı bir tablo çıkıyor. Bu tabloyu daha iyi anlamak için 4 Eylül 2012 Salı gününe dönelim. Yer Kerkük kentinin Tisin semti... İçişleri Bakanlığı'nın Kerkük Valiliği'ndeki yetkilisi Tümgeneral Adnan Abdurrezzak çarşıda alışveriş yaparken susturuculu silahlar kullananan

kimliği belirsiz kişilerin saldırısına uğradı. Tümgeneral Abdurrezzak ve iki koruması olay yerinde öldürüldü. 5 Eylül Çarşamba günü öğle saatlerinde General Abdurrezzak toprağa verilirken bu kez Selahattin'e bağlı Tuz Hurmatu ilçesinde Savcı Emel Ahmet Kayacı ve koruması bir başka suikastin kurbanı oldu. Türkmenlere yönelik saldırı dalgası aynı günün akşam saatlerinde Irak Türkmen Cephesi Başkan Yardımcısı ve Selahattin İl Meclisi üyesi Ali Haşim Muhtaroglu'nu hedef aldı. Muhtaroglu'nun evine isabet eden roket hasara yol açtı ancak can kaybı meydana gelmedi. Türkmenleri hedef alan saldırılar 7 Eylül Cuma günü kaldığı yerden daha da şiddetlenerek devam etti. Kerkük'ün 8 ayrı noktasında araçlara ve yol kenarına yerleştirilen bombalarla saldırı düzenlendi. Öğle namazının ardından farklı camilerden çıkan cemaatleri hedef alan bombalı saldırılarda kimi kaynaklara göre 12 kişi hayatını kaybetti, yaralı sayısı ise 80'i aştı. Bu saldırılarda Kerkük'te Türkmenlerin yaşadığı Tisin, Domiz, Atlas Caddesi, Musalla semtleri hedef alındı. El Haşimi hakkındaki idam kararının alındığı 9 Eylül günü de Kerkük terörden payını aldı. Pazar günkü terör dalgasının ikinci saldırısı Kerkük'te bir petrol şirketinde güvenlik elemanı olarak görev almak için başvuranları hedef aldı. Bombalı saldırılarda 8 kişi hayatını kaybetti. Türkmenler için Eylül ayında başlayan kanlı süreç 10 Eylül Pazartesi günü de devam etti. Kerkük'ün Tisin semtinin sorumlusu Abbas Mehdi iş yerinde düzenlenen silahlı saldırıda öldürüldü. Tüm bu saldırıların hiç birinin failinin bulunmadığını sanırsanız söylemeye gerek yok. 9 Eylül Pazar günü tüm ülkeyi sarsan terör eylemleri El Kaide'nin bu ülkedeki kolu olan "Irak İslam Devleti" tarafından üstlenilmiş olsa da bu açıklama kimseyi tatmin etmiş değil. Irak'ta halihazırda yaşanan süreç gözönüne alındığında "El Haşimi Davası"nın gölgesinde kalan iki farklı mücadele alanı ön plana çıkıyor. Bunların başında, Türkiye kamuoyunda neredeyse hiç bilinmeyen ve Bağdat'taki Nuri El Maliki Başbakanlığındaki hükümet tarafından yalnızca Türkmenlere değil, Irak'ın kuzeyindeki tüm etnik ve dini gruplara dayatılan "Doğu Dicle Operasyonlar Komutanlığı" meselesi gelmektedir. Kuzey Irak'taki siyasi gruplar, Başbakan Nuri El Maliki'nin kararıyla kurulan "Doğu Dicle Operasyonlar Komutanlığı"nın, Irak ordusunun Kuzey Irak'taki etki alanını genişletmek için yapılmış bir hamle olduğunu savunuyor. Keza Kerkük İl Meclisi, merkezi hükümetten gelen tüm baskılara karşı, Tümgeneral Adnan Abdurrezzak'ın öldürülmesinin ertesi günü yaptığı toplantıda bir kez daha Kerkük'teki güvenlik teşkilatının Doğu Dicle Operasyonlar Komutanlığı'na bağlanması yönündeki Genelkurmay Başkanlığı'ndan gelen iki ayrı talimatı reddetti. Kerkük İl Meclisi, 5 Eylül'de Bağdat'taki merkezi yönetime meydan okurken Türkmenler şehrin korunması için Kerkük Operasyonlar Komutanlığı'nın kurulmasını teklif etti. Türkmenler üzerinde artan terör baskısının bu teklifin ardından gelmesi tesadüf sayılmamalıdır. Nuri El Maliki hükümetinin Doğu Dicle Operasyonlar Komutanlığı kurma girişimine karşı 9 Eylül günü geldiğinde Kuzey Irak'taki Kürt grupları da harekete geçti. Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani liderliğindeki Kürdistan Yurtseverler Birliği ve Bölgesel Kürt Yönetimi Başkanı Mesud Barzani liderliğindeki Kürdistan Demokratik Partisi'nin de aralarında bulunduğu 15 siyasi parti ve grup bir bildiri yayınladı. Bildiride, Maliki hükümeti Doğu Dicle Operasyonlar Komutanlığı'nın kurulmasını meşru kılmak için terör olaylarını Diyala ve Ninova'ya taşımakla suçlandı. Bildiride ayrıca, Bağdat'taki merkezi hükümet bu yöntemle askeri siyasete alet etmekle de suçlandı. El Haşimi Davası'nın gölgesinde yaşanan bir başka mücadele ise Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi ile Bağdat'taki merkezi yönetim arasında petrol gelirlerinin paylaşımı sorunu. Kuzey Irak Yönetimi, Tarık El Haşimi davasında karar alınmasının ertesinde Hurmala petrol bölgesinden sevk edilen ham

petrolün sevkiyatını azalttı. Günde 120 bin varil petrol üretimi yapılan Hurmala'dan yapılan sevkiyat 40 bin varile kadar düştü. Her ne kadar Erbil'deki yetkililer sevkiyatın azalmasının teknik sorunlardan kaynaklandığını savunsa da bunun taraflar arasındaki bilek güreşinin bir parçası olduğundan kimsenin şüphesi yok. Eylül'ün ilk haftasında Nuri El Maliki hükümeti, Kuzey Irak Bölgesel Kürt Yönetimi'nin federal bütçedeki payından 3 milyar dolarlık kesinti yapmıştı. Petrol gelirleri tartışmasının özünde Erbil yönetiminin yabancı petrol şirketleri ile bağımsız anlaşmalar yapması talebi yatıyor. Kuzey Irak Yönetimi'nin geçtiğimiz aylarda Exxon, Chevron, Total ve Gazprom ile imzaladığı anlaşmalar Bağdat'taki merkezi hükümet tarafından onaylanmıyor, daha da ötesinde Irak'ın bütünlüğüne yönelik tehdit olarak algılanıyor. Sorunun çözümü için Kuzey Irak'tan Amerika Birleşik Devletleri'ne geçen hafta bir heyetin gittiğini ve ayrıntıları açıklanmayan temaslarda bulunduğunu hatırlatmakta fayda var. Perdenin önünde Tarık El Haşimi'ye verilen idam cezası tartışılırken olayların odağında 100 yıl önce olduğu gibi Kerkük ve Kuzey Irak petroleri olduğu gerçeği gözlerden kaçırılıyor. 2005 yılında kabul edilen yeni Irak Anayasası'nın 140. maddesi Kerkük ve Hanekin başta olmak üzere sorunlu bölgelerin statüsünün 15 Kasım 2007'de düzenlenecek referandumla belirlenmesini öngörüyordu. Ancak bu tarih önce 31 Aralık 2007'ye ardından 31 Mayıs 2008'e ertelendi ve bugüne kadar hayata geçirilemedi. Dönemin Birleşmiş Milletler Irak Özel Temsilcisi Steffan de Mistura'nın kabul gören önerileri ve Bağdat'taki merkezi hükümetin de desteğiyle "Kerkük'ün Durumunu Normalleştirme Komisyonu" kuruldu. Ancak aradan geçen 4 yılda Irak'ta giderek karmaşıklaşan iktidar mücadelesi Kerkük'ü normalleştirmeye götürecek bir referanduma değil, Türkmenleri daha da karmaşık tehditlerle karşı karşıya bırakacak yeni bir döneme yüründüğünü gösteriyor.

About the author:

To cite this article: Mehmet KANCI. 2026. "HEDEF EL HAŞİMİ Mİ, KERKÜK MÜ? ." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2012 / 18. September 12. Accessed April 30, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/Blog/HEDEF-EL-HASIMI-MI-KERKUK-MU>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

